

VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIS TEISMAS

SPRENDIMAS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. sausio 10 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Mefodijos Povilaitienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Henriko Sadausko ir Eglės Žulytės-Janulionienės, dalyvaujant pareiškėjos atstovei advokatei D. G., pareiškėjos Finansų ir administravimo tarnybos Finansų skyriaus vadovui A. V., atsakovės atstovams K. B. ir R. B.,

viešame teismo posėdyje išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjos akcinės bendrovės „Lietuvos energijos gamyba“ skundą atsakovei Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai dėl nutarimo panaikinimo.

Teismas

n u s t a t ė :

Vilniaus apygardos administraciniame teisme elektroninių ryšių priemonėmis 2014-12-22 gautas AB „Lietuvos energijos gamyba“ skundas, kurį pareiškėja patikslino, prašydama: 1) panaikinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – ir Komisija) 2014-12-19 nutarimą Nr. O3-939 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014-10-30 Nutarimo Nr. O3-866 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ padalinyje Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams nustatymo“ pakeitimo“ (toliau – ir Nutarimas); 2) pareiškėjos naudai priteisti patirtas bylinėjimosi išlaidas.

Pareiškėja skunde taip pat nurodė prašymą kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su prašymu ištirti, ar Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2012-09-28 nutarimu Nr. O3-279 (toliau – ir Metodika), 7.3.7¹ punktas ir 2014-10-17 Komisijos nutarimo Nr. O3-851 1 punktas neprieštarauja teisinės valstybės, teisėtumo ir įstatymo viršenybės principams bei Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 56 straipsnio 1 daliai, 65 straipsnio 3 daliai 4 daliai ir 68 straipsnio 1 daliai, 74 straipsnio 4, 5 ir 6 dalims, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 13 punktui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012-07-18 nutarimu Nr. 916 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje tvarko aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje tvarko aprašo 11 ir 16 punkтамs.

Pareiškėja skunde paaiškino, kad skundžiamu Nutarimu Komisija nepagrįstai ir neteisėtai nusprendė sumažinti pareiškėjai 2015 m. išmokėtinų lėšų už viešuosius interesus atitinkančios paslaugos (toliau – ir VIAP) – elektros energijos, kuri yra būtina elektros energijos tiekimo saugumui

užtikrinti, gamybos teikimą. Pirmiausiai, Komisija 2014-08-07 priėmė nutarimą dėl elektros energijos gamybos rinkos tyrimo rezultatų, kuriuo pareiškėjai nustatė 5 skirtingus reguliacinius įpareigojimus, konstatavus, kad pareiškėja užima dominuojančią padėtį elektros energijos gamybos rinkoje, ši rinka nepasizymi efektyvia konkurencija, o pareiškėja gali taikyti nepagrįstai aukštas kainas. Šiuo 2014-08-07 nutarimu Komisija taip pat pritarė 2014-07-30 Elektros energijos gamybos rinkos tyrimo patikslinti ataskaitai, kurios pagrindu ir priimtas 2014-08-07 nutarimas dėl įpareigojimų taikymo. Komisijos 2014-08-07 nutarimą dėl įpareigojimų taikymo pareiškėja apskundė Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Komisija 2014-08-07 nutarimą dėl įpareigojimų taikymo nusprendė įgyvendinti pareiškėjos atžvilgiu pakeisdama norminį administracinį aktą – VIAP Metodiką. Pakeitus norminį administracinį aktą, Komisija sudarė atitinkamas normines reguliacines prielaidas priimti individualų administracinį aktą, kurio pagrindu būtų sumažintos pareiškėjai išmokėtinos kompensacinės VIAP lėšos. Todėl pakeitusi VIAP Metodiką, t. y. papildžiusi ją 7.3.7¹ punktu, Komisija 2014-12-19 priėmė juo paremtą skundžiamą Nutarimą, kuriuo nusprendė atitinkama apimtimi sumažinti pareiškėjai 2015 m. išmokėtinas VIAP lėšas.

Pareiškėjos įsitikinimu, skundžiamas Nutarimas yra neteisėtas ir naikintinas, dėl to, jog jis yra paremtas neteisėta norminio administracinio teisės akto nuostata – VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktu. Tuo tarpu VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktas yra neteisėtas, nes jis prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams bei teisinės valstybės, teisėtumo ir įstatymo viršenybės principams. Šiuo punktu Komisija poįstatyminiame akte įtvirtino Elektros energetikos įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nenumatytą reguliacinę priemonę, kuri būtų taikoma ūkio subjektams, kuriuos Komisija pripažįsta dominuojančiais atlikto rinkos tyrimo kontekste. Nurodo, kad pareiškėja, kaip VIAP paslaugos teikėja, iš esmės turi pareigą teikti VIAP paslaugą pagal teisės aktų apibrėžtas sąlygas bei teisę gauti atitinkamo dydžio kompensaciją už tokios paslaugos teikimą, kuri turi padengti paslaugos teikėjo su jos teikimu susijusias būtinausias sąnaudas bei apimti reguliuojamo dydžio investicijų grąžą į VIAP paslaugos apimtį teikimą patenkančių gamybinių įrenginių atžvilgiu. Tuo tarpu VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktas iš esmės reiškia, jog Komisija sumažins pareiškėjai atlyginimą, mokamą už VIAP paslaugos teikimą vien todėl, kad pareiškėjos pelnas (investicijų grąža) iš komercinio pobūdžio (į VIAP apimtį nepatenkančios) veiklos yra didesnis nei maksimalus pelnas (investicijų grąža) gaunamas iš minėtos reguliuojamos VIAP paslaugos teikimo. Taigi, VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktas iš esmės įtvirtino taisyklę, pagal kurią, ūkio subjektas, kurį Komisija pripažino dominuojančiu, būtų priverstas dalį savo iš komercinės (į VIAP apimtį nepatenkančios) veiklos gautos investicijų grąžos skirti to ūkio subjekto teikiamos VIAP paslaugos – elektros energijos, kuri yra būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, gamybos – sąnaudoms kompensuoti. Tokia priverstinė kompensacija būtų taikoma už kiekvienus metus, kuriais iš komercinės (į VIAP apimtį nepatenkančios) veiklos ūkio subjektas uždirbtų didesnę pelną nei leidžiamas maksimalus pelnas, kuris yra reguliuojamas VIAP schemos kontekste. Taigi VIAP Metodikos 7.3.7¹ punkte įtvirtinta tokia reguliacinė priemonė, kuri nėra numatyta Elektros energetikos įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje. Tokiu būdu Komisija neteisėtai išplėtė Elektros energetikos įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje numatytą išsamų ir baigtinį galimų taikyti reguliacinių priemonių sąrašą, tokiu būdu poįstatyminiu teisės aktu buvo nustatytas toks teisinis reglamentavimas, kuris gali būti nustatytas tik įstatymu, be to, taip veikdama Komisija viršijo savo įgaliojimus.

Taip pat nurodo, kad VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktas akivaizdžiai prieštarauja Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnio 4-5 dalims ir VIAP Aprašo 11 bei 16 punktams. Pažymi, kad nei VIAP Aprašas, nei VIAP Lėšų administravimo aprašas nenumato, jog pats VIAP paslaugos teikėjas gali būti įpareigotas dengti šios paslaugos teikimui būtinas sąnaudas iš tokio teikėjo komercinių veiklų kontekste generuojamos investicijų grąžos (pelno). Tuo tarpu VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktas įtvirtino tokį teisinį reguliavimą, pagal kurį VIAP paslaugos teikimo sąnaudas (i) turėtų dengti pats VIAP paslaugos teikėjas ir, maža to, (ii) tokios sąnaudos turėtų būti dengiamos iš į VIAP paslaugos teikimo apimtį apskritai nepatenkančios atitinkamo subjekto veiklos, t. y. VIAP paslaugos teikimo sąnaudos turėtų būti kompensuojamos atitinkamo subjekto komercinės veiklos kontekste generuojamų pajamų pagrindu. Savo esme toks reglamentavimas reiškia tai, jog Komisija atleidžia

valstybę nuo pareigos užtikrinti, kad už tokios valstybės/visuomenės poreikiams teikiamos paslaugos teikimą būtų atlyginta ją teikiančiam subjektui.

Teigia, kad VIAP Metodikos 7.3.7¹ punktas yra neteisėtas ir turi būti panaikintas taip pat ir dėl to, jog jo pagrindu Komisija įtvirtino priverstinio kryžminio subsidijavimo taisyklę, tokiu būdu pažeisdama Energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 13 punktą bei Elektros energetikos įstatymo 56 straipsnio 1 dalį ir 74 straipsnio 6 dalį. Pabrėžė, jog kryžminio subsidijavimo tarp skirtingo pobūdžio veiklų draudimas yra bendrasis elektros energetikos sektoriaus principas, ir jis taikomas ne tik elektros energetikos sektoriuje veikiantiems ūkio subjektams, bet ir pačiai Komisijai, t. y. Komisija turi kontroliuoti ir užtikrinti, kad nebūtų vykdomas kryžminis subsidijavimas tarp skirtingų veiklų. Atitinkamai, Komisija turi pati nepriimti tokių teisės aktų, kurie įpareigotų ūkio subjektus įgyvendinti kryžminį subsidijavimą tarp komercinio pobūdžio ir nekomercinio pobūdžio, į VIAP apimtį patenkančios veiklos.

Teismo posėdyje pareiškėjos atstovai palaikė skunde išdėstytas aplinkybes, prašė skundą tenkinti.

Atsakovė atsiliepime į pareiškėjos skundą nurodė, kad su skundu nesutinka, prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Paiškino, jog nors pareiškėja skundžia Nutarimą, nurodyma, kad jis priimtas VIAP nutarimo (Metodikos 7.3.7¹ punkto) pagrindu, nei pati pareiškėja pagrindžia, nei lydimieji Nutarimo dokumentai tokio pagrindo nepatvirtina. Priešingai, Nutarimas priimtas išimtinai dėl dujų kainos pokyčio, kuris turi įtakos skaičiuojant pareiškėjos patiriamas kuro sąnaudas. Todėl pareiškėja nepagrįstai skundžia Nutarimą motyvuodama Metodikos 7.3.7¹ punkto taikymu, kuriuo priimant Nutarimą Komisija nesivadovavo ir šis Metodikos pakeitimas visiškai nesujęs su priimamu Nutarimu, o pareiškėja Metodikos 7.3.7¹ punkto prieštaravimo aukštesnės teisinės galios teisės aktams klausimą, su identiškais argumentais, teikiamais šioje byloje, pateikė ir administracinėje byloje Nr. eI-6404-815/2015.

Nurodė, kad įstatymu yra įtvirtintos principinės nuostatos, apibrėžiančios Komisijos diskrecijos ribas nustatant įpareigojimus atitinkamam subjektui, tačiau nedetalizuoja šių įpareigojimų įgyvendinimo būdų, o suteikia teisę pasirinkti tinkamiausias ir efektyviausias įpareigojimų įgyvendinimo priemones. Komisijai suteikta plati diskrecijos teisė elektros energetikos sektoriaus reguliavimo srityje (tvirtinti metodikas, atlikti rinkų tyrimus, nustatyti įpareigojimus), o tuo pačiu ir teisė pasirinkti konkrečius būdus, kaip pasiekti Elektros energetikos įstatymo tikslus. Todėl Komisija, vykdydama jai priskirtas funkcijas ir vadovaudamasi jai suteiktais įgaliojimais nustatyti atitinkamus įpareigojimus asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos gamybos rinkoje, įvertino įpareigojimų mažiausią galimą įtaką asmeniui pasirenkant produkto realizavimo būdą; įtaką konkurencijai rinkoje; visuminę naudą vartotojams ir rinkai, bei priėmė VIAP nutarimą, kuris įgyvendina Elektros energetikos įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą, bei kurio pagrindu buvo priimtas skundžiamas Nutarimas. Metodikos 7.3.7¹ punkto nuostata įgyvendina Elektros energetikos įstatymo 68 straipsnio 1 dalies 1 punktą, kad didelę įtaką turintis subjektas disciplinuotai elgtųsi rinkoje taikydamas sąnaudomis pagrįstas kainas, bet kartu gaudamas protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą.

Pareiškėja yra ūkio subjektas, kuris su tais pačiais arba skirtingais gamybiniais įrenginiais vykdo subsidijuojamą (Lietuvos elektrinė) veiklą ir komercinę veiklą (KHAE ir KHE bei virškvotinė elektros energijos gamyba Lietuvos elektrinėje), dėl didesnių ribinių gamybos sąnaudų Lietuvos elektrinėje pagaminta elektra yra nekonkurencinga rinkoje, todėl remtina per VIAP schemą, o KHAE ir KHE pagaminta elektra dėl savo veiklos specifikos ir mažesnių veiklos sąnaudų gali konkuruoti rinkoje ir tai vykdo; pareiškėja daliai procesų naudoja tuos pačius turimus resursus, kurie paskirstomi minėtiems įrenginiams, taip sutaupo VIAP veiklos sąskaita. Pareiškėja, vertindama elektros energijos rinkoje besiformuojančias kainas ir elektros energijos poreikį, elektros energijos gamybą ir pardavimus planuoja visais jai priklausančiais gamybos įrenginiais, todėl remtinos elektros energijos pardavimas, kuriai užtikrinamos visos būtinos sąnaudos ir protingumo kriterijų atitinkanti investicijų

graža, taip pat netiesiogiai daro įtaką ir pareiškėjos galimybėms konkuruoti rinkoje vykdant komercinę veiklą ir tam panaudojant dalį turimų bendrų resursų, kurių sąnaudos užtikrinamos per VIAP schemą. Todėl jokio kryžminio subsidijavimo siūloma schema nebus įtvirtinta bei atitinkamai nebus pažeistos Energetikos įstatymo, Elektros energetikos įstatymo nuostatos dėl apskaitų atskyrimo ir kryžminio subsidijavimo draudimo nuostatos, bet, priešingai, bus išvengta nepagrįstų išlaidų vartotojams priskyrimo per VIAP schemą.

Akcentuoja, kad Metodikos 7.3.7¹ punkto nuostata nėra kišamasi į didelę įtaką turinčių asmenų (įskaitant pareiškėjos) pasirinkimą savo nuožiūra organizuoti savo ūkinę veiklą ir konkuruoti su kitais ūkio subjektais, priešingai, pasirenkama nedarantis tiesioginės įtakos rinkos veikimo principams sprendimas reguliuoti per viršpelinį, kuris disciplinuoja subjekto veiksmus, bet palieka jai nepaliestą veikimo laisvę konkurencinėje plotmėje. Pareiškėja pati sau prieštarauja – vienu atveju nurodo, kad Metodikos minėtas punktas nedraudžia ūkio subjektui taikyti nei didesnių, nei mažesnių kainų (skundo 46 punktas), bet kitoje skundo vietoje jau nurodo (skundo 52 punktas), kad Metodikos 7.3.7¹ punktas daro įtaką pareiškėjos galimybėms konkuruoti rinkoje. Tai tik patvirtina, kad pareiškėja pateikia neteisingus teiginius, kurie nepagrįsti nei teisiniais, nei faktiniais argumentais.

Teismo posėdyje atsakovės atstovai palaikė atsiliepime išdėstytas aplinkybes, prašė pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

Nagrinėjamoje byloje kilo ginčas dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014-12-19 nutarimo Nr. O3-939 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014-10-30 Nutarimo Nr. O3-866 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ padalinyje Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams nustatymo“ pakeitimo“ pagrįstumo bei teisėtumo.

Pirmiausia, pažymėtina, kad nagrinėdamas bylas dėl Komisijos priimtų sprendimų, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą pasisakė, jog vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, teismas nevertina ginčijamo administracinio akto bei veiksmų (ar neveikimo) politinio ar ekonominio tikslingumo požiūriu, o tik nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat, ar aktas (veika) neprieštarauja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus. Teismas taip pat turi įvertinti, ar priimant skundžiamą Komisijos sprendimą buvo laikytasi atitinkamų procedūrinių taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas ginčytinas pasirinkimas. Be to, ir Europos Sąjungos teismai yra ne kartą pripažinę ir nuosekliai laikosi savo suformuotos praktikos, kad tuo atveju, kai institucijoms yra suteikta veikimo laisvė (diskrecija), įgyvendinant tam tikras teisės normas arba vykdant politiką tam tikroje srityje, teismai, spręsdami bylas, nagrinėja tik, ar įgyvendindamos joms suteiktas galias institucijos laikėsi nustatytų procedūrų, nepadarė esminės klaidos ar nepiktnaudžiavo valdžia, ar aiškiai neviršijo joms suteiktų galių (LVAT nutartis administracinėje byloje Nr. A7-2203/2006; 2009-04-01 išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A502-72/2009, 2010-12-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A525-1626/2010; 2011-02-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A525-390/2011 ir kt.). Atsižvelgdamas į nurodytą Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, teismas šiuo atveju taip pat apsiribos vertinimu, ar Komisija, įgyvendindama jai suteiktas galias, nepažeidė teisės aktų reikalavimų, laikėsi nustatytų procedūrų, nepadarė esminės klaidos, nepiktnaudžiavo jai suteikta valdžia, neviršijo jai suteiktų galių.

Remiantis byloje esančia medžiaga, nustatyta, kad Komisija 2014-10-30 nutarimu Nr. O3-866 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ padalinyje Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams nustatymo“ nustatė pareiškėjos padaliniui Lietuvos elektrinei, kuri užtikrina elektros energijos tiekimo saugumą, elektros energijos supirkimo kainą 2015 metams –

41,91 ct/kWh (12,14 euro ct/kWh) be PVM, kurioje kintamųjų sąnaudų dedamoji 29,95 ct/kWh (8,67 euro ct/kWh) be PVM ir pastoviųjų sąnaudų dedamoji – 11,96 ct/kWh (3,46 euro ct/kWh) be PVM atsižvelgiant į 2014-10-15 nutarimu Nr. 1091 pareiškėjos padaliniu Lietuvos elektrinei nustatytą remtiną elektros energijos gamybos apimtį 2015 metams – ne daugiau kaip 1100 GWh.

Komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyrius 2014-12-18 pažymoje Nr. O5-379 pateikė siūlymą pareiškėjai nustatyti Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainą 2015 m. – 40,95 ct/kWh (11,86 euro ct/kWh) be PVM, kurioje kintamųjų sąnaudų dedamoji – 28,74 ct/kWh (8,32 euro ct/kWh) be PVM ir pastoviųjų sąnaudų dedamoji – 12,21 ct/kWh (3,54 euro ct/kWh) be PVM.

Pareiškėjos ginčijamu 2014-12-19 Nutarimu pakeistas Komisijos 2014-10-30 Nutarimo Nr. O3-866 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ padalinyje Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams nustatymo“ 1 punktą, jį išdėstant taip: „Nustatyti AB „Lietuvos energijos gamyba“ padaliniui Lietuvos elektrinei, kuri užtikrina elektros energijos tiekimo saugumą, elektros energijos supirkimo kainą 2015 metams – 40,95 ct/kWh (11,86 euro ct/kWh) be PVM, kurioje kintamųjų sąnaudų dedamoji – 28,74 ct/kWh (8,32 euro ct/kWh) be PVM ir pastoviųjų sąnaudų dedamoji – 12,21 ct/kWh (3,54 euro ct/kWh) be PVM, atsižvelgiant į Nutarimu AB „Lietuvos energijos gamyba“ padaliniui Lietuvos elektrinei nustatytą remtiną elektros energijos gamybos apimtį 2015 metams – ne daugiau kaip 1100 GWh.“.

Elektros energetikos įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 5 punktą nustato, kad Komisija tvirtina viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančių paslaugų kainų skaičiavimo metodiką, nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainas. Metodikos 7.3.5 punkte nustatyta, kad Komisija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą, VIAP sąrašą ir VIAP aprašą, nustato VIAP lėšas Vyriausybės nutarimu nustatytiems gamintojams, už elektros energijos gamybą nustatytoje elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, įskaitant ir naujų generuojančių šaltinių, įrengiamų Vyriausybės nutarimu nustatytoje elektrinėse, bandomosios eksploatacijos metu pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją įvertinusi skirtumą tarp Komisijos nustatytų pastoviųjų sąnaudų, priskirtinų elektros energijos gamybos pajėgumams, prognozės ir faktiškai patirtų sąnaudų, priskirtų elektros energijos gamybos pajėgumams per praėjusius kalendorinius metus.

Nustatyta, kad pareiškėja ginčija Nutarimą, argumentuodama, kad jis priimtas remiantis neteisėtais Komisijos nutarimais, o būtent – Komisijos 2014-10-30 nutarimu Nr. O3-866 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ padalinyje Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams nustatymo“ (toliau – ir Nutarimas dėl supirkimo kainos) bei Komisijos 2014-09-30 nutarimu Nr. O3-818 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ planinio patikrinimo“ (toliau – ir Nutarimas dėl patikrinimo).

Remiantis Lietuvos teismų informacinės sistemos duomenimis, nustatyta, kad Vilniaus apygardos administracinis teismas byloje Nr. I-153-208/2017 jau vertino Nutarimo dėl supirkimo kainos pagrįstumą bei teisėtumą ir 2017-06-15 sprendimu pareiškėjos skundą atmetė, o nurodytą nutarimą paliko nepakeistą. Pastebėtina, jog Lietuvos vyriausias administracinis teismas tokį sprendimą paliko nepakeistą 2018-10-30 nutartimi administracinėje byloje Nr. A-2335-415/2018, konstatuodamas, kad ginčijamas Nutarimas dėl supirkimo kainos atitinka Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus administraciniam aktui keliamus reikalavimus, kitų neteisėtumo pagrindų nenustatė.

Pasisakant dėl Nutarimo dėl patikrinimo įtakos šioje byloje ginčijamam Nutarimui, akcentuotina, kad Nutarimo dėl patikrinimo teisėtumas taip pat jau buvo įvertintas kitoje administracinėje byloje. Nustatyta, kad pareiškėja ginčijo Nutarimo dėl patikrinimo teisėtumą ir pagrįstumą Vilniaus apygardos administraciniame teisme byloje Nr. I-5145-968/2015, teismas 2015-09-21 sprendimu pareiškėjos skundą atmetė, argumentuodamas, kad Komisija, atlikdama pareiškėjos patikrinimą, nepadarė esminių klaidų, iš esmės pažeidusių pareiškėjos teises, kurios sudarytų pagrindą Nutarimą dėl patikrinimo pripažinti neteisėtu ar nepagrįstu ir jį panaikinti. Lietuvos

vyriausias administracinis teismas nagrinėdamas šią bylą apeliacine tvarka pirmosios instancijos sprendimą paliko nepakeistą (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016-12-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1742-261/2016).

Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 57 straipsnio 2 dalį faktai, nustatyti įsiteisėjusiu teismo sprendimu vienoje administracinėje ar civilinėje byloje, iš naujo neįrodinėjami nagrinėjant kitas administracines bylas, kuriose dalyvauja tie patys asmenys. Taigi teismas toliau nenagrinės pareiškėjos argumentų dėl Komisijos Nutarimo dėl supirkimo kainos ir Nutarimo dėl patikrinimo, kurie administracinėse bylose Nr. A-2335-415/2018 ir A-1742-261/2016 jau išnagrinėti ir šioje byloje kartojasi, nes tokių faktų vertinti iš naujo nėra pagrindo. Todėl laikytina, kad įsiteisėjusiais teismų sprendimais konstatuotas Nutarimo dėl supirkimo kainos ir Nutarimo dėl patikrinimo teisėtumas bei pagrįstumas, todėl šių nutarimų pagrindu priimtas ir šioje byloje ginčijamas Nutarimas taip pat laikytinas teisėtu bei pagrįstu šiuo aspektu.

Vertinant pareiškėjos argumentus dėl to, kad ginčijamu Nutarimu nebuvo ištaisytos klaidos Nutarime dėl supirkimo kainos neteisingai apskaičiuojant ir nustatant per mažą investicijų grąžą elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams atžvilgiu, akcentuotina, kad investicijų grąžos klausimu jau buvo nagrinėtas administracinėje byloje Nr. A-2335-415/2018 vertinant Nutarimo dėl supirkimo kainos pagrįstumą bei teisėtumą. Lietuvos vyriausias administracinis teismas, analizuodamas investicijų grąžos klausimą padarė išvadą, kad nėra teisinio pagrindo konstatuoti Komisijos neteisėtus veiksmus skaičiuojant investicijų grąžos normą, taip pat nėra pagrindo remtis pareiškėjos pateikta 2015-05-28 UAB „Ernst&Young Baltic“ specialistų išvada dėl WACC skaičiavimo elektros energijos gamybos bendrovėms. Todėl tokie pareiškėjos argumentai dėl investicijų grąžos neteisingo skaičiavimo atmestini kaip nepagrįsti.

Teismas, įvertinęs byloje esančią medžiagą, taip pat daro išvadą, kad pareiškėjos argumentai dėl ginčijamo Nutarimo neteisėtumo remiantis tuo, kad jis pagrįstas Metodikos 7.3.7¹ punktu atmestini kaip nepagrįsti. Atsižvelgiant į ginčijamo Nutarimo turinį matyti, kad jame aiškiai nurodyta, kokiais teisės aktais vadovaujantis jis priimtas, o daugelis jo priėmimo motyvų išsamiai išdėstyti Komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyrius 2014-12-18 pažymoje Nr. O5-379. Išanalizavus Komisijos Dujų ir elektros departamento Elektros skyrius 2014-12-18 pažymos Nr. O5-379 turinį matyti, kad ginčijamas Nutarimas dėl elektros energijos supirkimo kainos nustatymo priimtas remiantis išimtinai gamtinių dujų kainos pokyčiu, atitinkamai dėl to perskaičiuotas pareiškėjos kintamųjų sąnaudų poreikis gaminant elektros energijos gamybos apimtį. Taigi pareiškėjos argumentai, jog Nutarimas priimtas dėl Metodikos 7.3.7¹ punkto, atmestini kaip nepagrįsti.

Pareiškėjos nurodomos Metodikos 7.3.7¹ punktas įtvirtina, kad Komisija, atsižvelgdama į Elektros energetikos įstatymą, VIAP sąrašą ir VIAP aprašą, nustato VIAP lėšas Vyriausybės nutarimu nustatytiems gamintojams, už elektros energijos gamybą nustatytose elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti, įskaitant ir naujų generuojančių šaltinių, įrengiamų Vyriausybės nutarimu nustatytose elektrinėse, bandomosios eksploatacijos metu pagamintą ir į tinklus patiektą elektros energiją, įvertinusi ateinantiems kalendoriniams metams Komisijos nustatytos investicijų grąžos ir ateinančiais kalendoriniais metais laukiamos investicijų grąžos skirtumą elektros energijos gamybos, remtinai elektros energijos gamybai nepriskiriamais gamybos įrenginiais, veikloje, taip pat įvertinusi šioje veikloje gautos faktinės investicijų grąžos ir lauktos investicijų grąžos neatitikimą už praėjusius kalendorinius metus. Šis punktas taikomas tais atvejais, kai elektros energijos gamintojas, motyvuotu Komisijos sprendimu pripažintas asmeniu, turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje.

Vertinant nurodyto Metodikos punkto taikymą nagrinėjamoje byloje ir jo įtaką ginčijamo Nutarimo teisėtumui, taip pat pareiškėjos prašymo kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su prašymu ištirti norminių administracinių aktų teisėtumo klausimą, pagrįstumą, teismas pažymi, kad analogiškas pareiškėjos prašymas dėl Metodikos 7.3.7¹ punkto atitikties teisės aktų reikalavimams jau buvo sprendžiamas Vilniaus apygardos administracinio teismo byloje Nr. eI-2833-815/2016, kurioje sprendimas įsiteisėjo 2017-01-06. Šiame sprendime konstatuota, kad

„nėra būtina taikyti Metodikos 7.3.7¹ punkto nuostatų pareiškėjos atžvilgiu, nes AB „Lietuvos energijos gamyba“ nėra laikomas asmeniu, turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje. Atitinkamai, Vilniaus apygardos administraciniam teismui nėra *locus standi* kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą dėl VIAP metodikos 7.3.7¹ punkto nuostatų atitikties aukštesnės juridinės galios teisės aktams ištyrimo. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, pareiškėjos prašymas kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su prašymu dėl VIAP metodikos 7.3.7¹ punkto ištyrimo atmetamas kaip nepagrįstas.“. Taigi, šioje administracinėje byloje, galiojant Vilniaus apygardos administracinio teismo 2016-12-05 sprendimui administracinėje byloje Nr. eI-2833-815/2016, turinčiam prejudicinę reikšmę šiai administracinei bylai, nėra pagrindo kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą dėl Metodikos 7.3.7¹ punkto nuostatų atitikties aukštesnės juridinės galios teisės aktams ištyrimo. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, pareiškėjos prašymas kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą su prašymu dėl Metodikos 7.3.7¹ punkto ištyrimo atmetamas kaip nepagrįstas. Dėl pareiškėjos prašymo kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą, siekiant ištirti 2014-10-17 Komisijos nutarimo Nr. O3-851 1 punkto atitiktį teisės aktų reikalavimams, pažymėtina, kad šiuo 2014-10-17 nutarimu Nr. O3-851 Metodika papildyta 7.3.7¹ punktu, todėl prašymas kreiptis į Lietuvos vyriausiąjį administracinį teismą dėl 2014-10-17 Komisijos nutarimo Nr. O3-851 1 punkto atitikties teisės aktų reikalavimams taip pat atmetinas kaip nepagrįstas.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, teismas konstatuoja, kad pareiškėjos ginčijamas Komisijos 2014-12-19 nutarimas Nr. O3-939 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2014-10-30 Nutarimo Nr. O3-866 „Dėl AB „Lietuvos energijos gamyba“ padalinyje Lietuvos elektrinėje pagamintos elektros energijos supirkimo kainos 2015 metams nustatymo“ pakeitimo“ priimtas institucijai nepažeidžiant teisės aktų reikalavimų, laikantis nustatytų procedūrų, nepadarant esminės klaidos, neviršijant jai suteiktų galių, todėl yra teisėtas bei pagrįstas. Naikintini ginčijamą Nutarimą, vadovaujantis pareiškėjos nurodomais ar kitais motyvais, nėra pagrindo.

Pagal ABTĮ 40 straipsnio 1 dalį, proceso šalis, kurios naudai priimtas sprendimas, turi teisę gauti iš kitos proceso šalies savo išlaidų atlyginimą. Kadangi nagrinėjamu atveju pareiškėjos skundas netenkintinas, ji neįgyja teisės reikalauti bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 84–87 straipsniais, 88 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 132 straipsnio 1 dalimi, 133 straipsniu, teismas

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos akcinės bendrovės „Lietuvos energijos gamyba“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo sprendimo paskelbimo dienos gali būti skundžiamas apeliaciniu skundu Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui, apeliacinį skundą paduodant per Vilniaus apygardos administracinį teismą.

Teisėjai

Mefodija Povilaitienė

Henrikas Sadauskas

Eglė Žulytė-Janulionienė